

De mens is geboren om te slagen, niet om te falen.

- Henry Thoreau -

Vijf verklaringen waarom vrouwen zich vaker ziek melden

Het verschil wordt steeds kleiner, maar het ziekteverzuim onder vrouwen is nog altijd 30 procent hoger dan onder mannen. Aan verklaringen hiervoor is geen gebrek, maar niet elke theorie is even serieus te nemen.

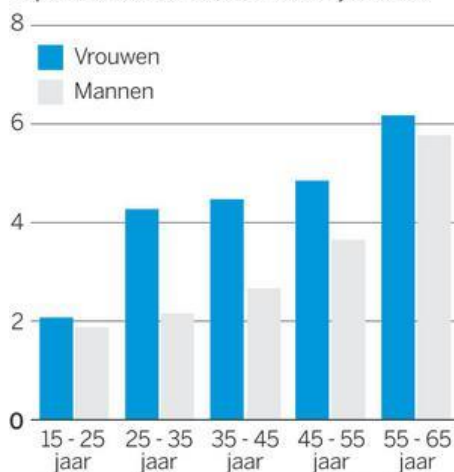
Het ziekteverzuim onder vrouwelijke werknemers is structureel hoger dan onder mannen. Het CBS bevestigde dinsdag, op basis van de Nationale Enquête Arbeidsomstandigheden en TNO, dat Nederlandse vrouwen zich ook in 2016 vaker ziek meldden bij hun baas dan hun mannelijke collega's. Over het waarom van dat hogere verzuim onder vrouwen doen verschillende theorieën de ronde. Welke snijden het meeste hout?

In zijn trendrapport Belemmerd aan het werk uit 2012 concludeert het Sociaal en Cultureel Planbureau dat meerdere factoren het verschil in verzuim tussen mannen en vrouwen verklaren. Wat opvalt is dat dit verschil de afgelopen twee decennia is gehalveerd. Begin jaren negentig van de vorige eeuw lag het verzuim onder vrouwelijke werknemers 60 procent hoger dan onder mannen. Anno 2016 was dat verschil gemiddeld nog 30 procent. Waarom het verschil kleiner is geworden, is niet duidelijk.

Verklaring 1: vrouwen dragen vaker de dubbele belasting van werk en gezin

VROUW VERZUIMT VAKER ©

Ziekteverzuim volgens werknemers, in procenten van totale werktijd, 2016

1810167 © de Volkskrant - rb. Bron: CBS, TNO

Volgens Petra van de Goorbergh, directeur van de brancheorganisatie voor duurzame inzetbaarheid, hebben vrouwen in vergelijking met mannen vaker de zorg voor huis en gezin. De balans tussen werk en privé raakt daardoor bij vrouwen sneller verstoord. 'Ze voelen zich verantwoordelijk en zijn ook nog perfectionistisch, zowel op het werk als thuis. En dat kan soms te veel zijn.' Maar het SCP-onderzoek uit 2012 nuanceert het effect van de combinatie van zorg en werk op verzuim. Dat zwaardere zorgtaken in de privésfeer leiden tot meer verzuim op het werk, zou door maar een enkele studie worden onderbouwd.

Verklaring 2: vrouwen werken vaker in sectoren met een hoge (ook psychosociale) werkdruk, zoals zorg en onderwijs

Gezinstaken

Op het kantoor van oppasbedrijf Charly Cares in Amsterdam zijn van de 26 krachten 22 vrouw. Het bedrijf heeft 6.500 oppassers, waaronder 20 mannen.

Oprichter Charly van der Straten: 'Op kantoor melden werknemers zich zelden ziek. Het komt denk ik door de ontspannen sfeer hier. Niemand werkt hier voor het geld of telt de uren tot de dag voorbij is. Ook hebben mijn werknemers nog geen kinderen. Bij de gezinnen waar wij oppassen, zijn veel gezinstaken nog voor de vrouw.'

Het verzuim onder ambtenaren en onder werknemers in de zorg en het onderwijs ligt gemiddeld hoger dan in andere sectoren, blijkt uit een recent CBS-onderzoek. In deze bedrijfstakken is de werkdruk hoog en werken gemiddeld meer vrouwen dan mannen.

Maar ook de functieverdeling in deze sectoren heeft invloed op de verzuimcijfers. Zo worden leidinggevende posities in deze bedrijfstakken vaker door mannen dan door vrouwen vervuld. Vrouwelijke verpleegkundigen werken vaker op afdelingen waar fysiek zwaar werk wordt gedaan, terwijl mannelijke verpleegkundigen vaker aan het hoofd staan van de operatiekamer of de intensive care. Van de Goorbergh: 'Mensen in leidinggevende posities mogen vaker zelf hun werktijden en verlofperiodes bepalen. Dat leidt over het algemeen tot minder klachten en dus minder verzuim.'

Wel wordt fysiek werk steeds vaker ondersteund met hulpmiddelen, nuanceert Van de Goorbergh. 'Denk aan tilliften, bedden die omhoog en omlaag kunnen en hulp bij het douchen van patiënten. Dat klinkt simpel, maar dat zware werk veroorzaakte vroeger wel veel meer klachten.'

Een actief verzuimbeleid maakt ook veel verschil, aldus Van de Goorbergh. Zo kennen de bouwnijverheid en de landbouw, bedrijfstakken waarin veel mannen werken, een beter preventie- en verzuimbeleid. 'In die sectoren gebeurden in het verleden veel ongelukken en was het belang van goede maatregelen groot. Daarvan zie je nu het resultaat.'

Verklaring 3: moeders melden zich vaker dan vaders ziek als hun kind ziek is

Een kind dat vaak ziek is, kan bij werknemers allerlei stressklachten veroorzaken

Petra van de Goorbergh

Eerder onderzoek van het CBS wees dit uit en Van de Goorbergh herkent dat: 'Hoe de taken thuis ook verdeeld zijn, vrouwen worden eerder gebeld als een kind ziek is. En vrouwen nemen sneller vrij. Een kind dat vaak ziek is, kan bij werknemers allerlei stressklachten veroorzaken die weer kunnen leiden tot ziekteverzuim.'

Verklaring 4: vrouwen verzuimen vaker door specifiek vrouwelijke zaken als zwangerschap en overgang

Vooraf op latere leeftijd krijgen vrouwen te maken met specifieke gezondheidsklachten, zegt Van de Goorbergh. 'Overgangsklachten kunnen voor vrouwen heel vervelend zijn, ook omdat die vaak niet meteen worden herkend. De concentratieproblemen en slechte nachtrust die met de overgang gepaard gaan, kunnen wel leiden tot langere ziekteuitval.'

De zwangerschapsperiode maakt vrouwen kwetsbaar voor fysieke en psychosociale klachten als de werklast niet tijdig wordt aangepast, zo blijkt uit het onderzoek uit 2012. Het SCP stelt daarin ook dat vrouwen anders reageren op een slechte werksfeer dan mannen, met hoger verzuim tot gevolg.

Verklaring 5: werkgevers en bedrijfsartsen gaan anders om met zieke vrouwen dan met zieke mannen

Volgens het onderzoek uit 2012 blijven vrouwen langer ziek omdat bedrijfsartsen en werkgevers het belang van re-integratie na verzuim lager inschatten voor vrouwen dan voor mannen. Dat herkent Van de Goorbergh absoluut niet. 'In verzuimbegeleiding worden verschillende aanpakken gehanteerd, toegepast op de specifieke klachten van de persoon, de leeftijd en het werk. Ik zie niet dat vrouwen daarin nadeliger worden benaderd dan mannen.'

Door: Manon Stravens Julia Cornelissen 17 oktober 2017, 22:57